

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP. — UDVARHELYVÁRMEGYE, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEJÉZŐK EGYLETE ÉS AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Hírlapjaink díjai: Egyszer 4 fillér. Fél évre 2 fillér. Negyed évre 1 fillér. Helyi díj 4 fillér. Papának és hűbérnöknek egyszer 3 fillér. — Hirdetéseik és előzetes díjak a hirdetőhatalhoz (Betegek Pál könyvtárához) intézendők. Hirdetési költségeik egyeznek: Udvarhely.

Feladványok: Dr. Fajda Emil. Pogány Kornél. Solymossai Endre. Török Kornél. Könyv- és lapkiadás: Rettegh Pál.

A lap szellemi irányítását közösen végzik a főszerkesztő és a szerkesztők. Kézirat nem adnak vissza. — Hívatások hírlapjaink 100 szál 2 kr. árazással minden év 1 kr. nagyságú hirtelenség. — A lap 3 részre van osztva. Helyi díj 4 fillér 30 kr. Nyitási díj 15 kr. — Hirdetési és nyitási díj első előre.

A helybeli fürdőzésről.

Javában éljük a kanikularis napokat, úgy tűz fejünk felett a napsugár, mintha sivatag nemcsak a tikkasztó szomj, hanem a hőség által meggyőztört külsőnk epidermisze is.

Nem lehet panaszunk az ellen, hogy nem illik módunkban a fürdőzés; hiszen nagyban is meg vagyunk oldva gyógy- és folyóvizekkel mind a négy víz irányában; mindazonáltal az ezekhez való jutás részben drága, részben veszélyes is föltételekhez, névleg, kiknek nem telik átvarra, sem költségesebb fürdőzése s itthon nyaralván, szabad fürdőhelyek használatára vannak kényserítve.

Jól tudjuk, hogy egykor nagy port vert fel a szalmatűkkel fellobbant s kialudt gőz fürdő-felállítás városi mozgalma; jámbor óhaját ma is, mert nálunk többen dolgoznak teoriában, mint gyakorlatilag. Mennyivel könnyebben valószínűbb volna egy uszoda. Kiküldünk holt ágyában, mely ily meleg napokban igazán mindennapos közkészletet alkot s egy olcsó kocsiközlekedéssel nagyot segítene a polgárság ama részén, mely hosszú munkával jut a forinthoz s melynél a forrásúless épen oly követelmény, mint azoknál, kik a magasabb és így kényelmesebb taritást is megbirják.

Ott van például a Szejke, mely igaz, hogy elég kedvezményt nyújt, de messze van s a keze munkája után elő emberre nevez pedig télnapi fürdőzés nagy veszteség; ott a sósfürdő; hasznos is, sokan is látogatják; de a polgárság nem kap mindig társaságot; úgy magára pedig sok 1 taller a kocsisort; időhöz kötött omnibusz-járatok nincsenek beállítva, gyalog pedig a fürdés mit sem profitoz.

Az u. n. fekete vízről meg hallani sem

akarunk, mely a hetekig nem ujuló posványvály a fertőző betegségek s a köz-morál kihívásának mindennapos melegegysége mint ilyen már rég be kellett volna tiltani.

A természeti szépségekben gazdag Homoród-fürdő igazgatósága is jól ténne, ha úgy helyi közönségünk, mint a vasúton érkező vendégek kényelmére, rendezne be. Nézetünk szerint — egyelőre legalább vasárnapi pontoként — személyenként 50 krosz viteldjára mellett, sok látogató akadna, most is, kik szívesen mennének a heti fürdésnek után utulni és a fürdő gyógyhatása vizét élvezni, de így, a magas kocsis bérlet miatt, lehetetlen.

Be kell tehát érni a Kuküllő szabad használatát, mely olcsó és veszélyes is, szabályozatlan voltánál fogva, hol sekélyes hol mélyen sűpdő s gátoknál meg gátoknál kívül lappangó árványok könnyen megfojtathatják a helyi, nem ismerős bátor fürdőzőt.

Legcélszerűbb volna, addig is, míg a helyi fürdő rész mizeránál segíthetünk, hatóságilag kijelölni a célszerű pontokat s ezeket állandó kontrollirálval kiseríteni; ellenkezőleg nem is csoda, hogy az egészen magára hagyott szabadfürdő-est rendőrségünk a legjobban akarattal mellett sem tudja szemmel ki érní a vízbe rejtett cölöpközött sérülésekről, vízbefelakóról kell hallanunk.

Ajánljuk e kérdések tanulmányozását az illetékes körök szíves meditatációjába, mert az élet pótolhatatlan kincs, az egészséggel pedig elefantantól lövéllel; hiszen a rómaiak palotáikat emeltek fürdőiknek s ott ügögtött a homlokzatokon: in balneis salus.

Párt-szervezkedések.

Székelv-Udvarhely, július 16. Az udvarhelymegyei ellenzéki vezetőség által, Ugron Gábor és Tibád Antalnak együttes meghí-

vása következtében f. hó 14-én Ugron Gábor magánlakásán az ellenzék tisztező tórnai a vármegye minden vidékéről 70-en össze sereglettek, hogy a politikai helyzetet megbeszéljék és a lépéseket megtegyék.

Ezen értekezletre megjelentek: Ugron Gábor, Tibád Antal és Ugron Zoltán képviselők, Turók Albert volt főispán, Ugron János alispán, Cséke Lajos apát-főesperes, Barabás Lajos unitarius lelkész, Sz. Keresztúr. Sós Gáspár m. kath. főgimnáziumi igazgató, Sz.-Udvarhely. Péterfi József esperes, Szentelek Góthárd János volt főszolgabíró, Vargyas. Balázs Sándor, Abrahámfalva, Ugron Gáspár, Békafalva. Br. Orbán Ottó, Lengyelfalva. Máthé Pál Békafalva. Szabó István, Szombattalva. Szabó György, Zetelaka. Lukács Domokos, Márcfalva. Ferenz József, Ecs. László Pál, Bögöz. Simó Lajos, Ecs. Kolombán Lajos, Olasztelek. Sebásty János, Zetelaka. Tamás A. Oroszhegy. Bálint Sándor, Székelykürty. Márton Áron Oroszhegy. Opra Lajos lelkész, Karácsonyfalva. Biró Mihály, Zetelaka. Kis Károly Szentelek. Ambrus Márton, Korond. Buncze Lőrincz, Lovász. Nagy László, Ecs. Gáspár János, Bardocz. Tóth Károly, Székely-Keresztúr. Szegénygyörgy. Kármay Károly, Székely-Keresztúr. Székely-Ferenz, Lovász. Simó János, B. székelykürty. Márton Áron, Lengyelfalva. Pátián József, Korond. Kovács Antal, Farkasfalva. Rápolyi Domokos, Székely-Udvarhely. Kovács Dénes, Székely-Udvarhely. Kuncz Ármán, Székely-Udvarhely. Orbán Dénes Székely-Udvarhely. Sándor Ferenz, Sz.-Udvarhely. Simon György, Korond. Lőrincz János, Székelykürty. Nagy József András, Oroszhegy, bírtokosok stb. stb.

Az értekezletet Ugron Gábor nyitotta meg, általános, nagy tetszettel fogadták beszédével, melynek befejezését figyelemzettel a jelenlévők, hogy miután a kormány-part megkezdte a szervezkedést a jövő választásokra, először az ideje annak, hogy azaz magunkkal szemben az ellenzék is mind az öt választó kerületben szervezkedjék.

Ezután Tibád Antal indítványára hozta: mondja ki határozatilag az értekezlet, miszerint a különböző ellenzéki pártok elvi álláspontján és különbözőségei fenntartásával a választások alkalmára szövetségek, egymást kölcsönösen és először támogatják és legelőször pedig tovább lépések megtételére későbbi egy 24 tagú tanács bizottságot küld ki.

TÁRCZA.

Aratáskor.

— Írta: Püli Sz. Lajos. —

Aranykalasos téreken sühog a sarló, peng a fűyes kasza.

Aratnak.

Az agodalmat megugyvása, a reményt való váltja fel az érett kalasokkal. S habár a remény — a földiekkel játszó égi tünnemény — csak ritkán elgúglik az elkényeztetett vágyakat, a fáradságunk, a kisvágyunknak, mindenkor meg van és édes a gyümölcse.

Az aratás: a munka ünnepe. A gyümölcs-szedés nem jár hangulat nélkül. Bizonyos ünnepek érzést fakaszt a szívemben. A garádk megilletődött arczáról leolvashat: Áldott legyen az isten, ki velünk volt a nehéz munkában.

Sühog a sarló, peng a fűyes kasza. Vidám arató lökés — kik már nem gyengék a sarlóra — mókázunk, nótáznak:

Csejengjen pengjen a sarló,

Léptünkön nő a tarló.

Itt járhat a szemedet!

Ne vagd meg a kezedet!

A munkának mindig meg van a maga dörnye.

Iszony van az is, hogy a nép munkájának nyomán

dél fakad; hogy a nép verset költ, mosát sző, kezéig, aseküldöz. — Így látam én ezt abban a patriarkális rendszerben, melyben a nép él. Övön legközelebb a természetben, az igazságban.

Bonno és álta, látnak a nagy igazságot: a munka és a földi élet.

Ez az élet nagy filozófia!

A restség mindenkor szolgásgához vezetett. A szorgalom függetlenségét teremt. Lukács megőryyelni a munka terhe alatt, mint a legyelem-kényer járma alatt nyugot!

A munkátlanúságot az élet, a természet bünteti szoka. Hol elfogyott a kényer, ott könnyen fogy a becsület is.

A munkának száraz kényere is édes falatot nyújt, míg a lusta a fény, pompa, gazdagság között unatozik.

A boldogság titkát ebben az igazságban kell keresnünk.

Sühog a sarló, peng a fűyes kasza. Szép buzakészretekkel rakodik meg a föld. A jó édesanya táplálékot kínál éves gyermekeinek.

Az életadó sál és a föld együtt.

Nino a világ-szekeret nyelvében szebb, talá-lóbb, átviteltetlennél kifejezés, mint mikor a nép grammatikája a buzát, a földet-nek nevezi.

Mitohasak a Miatyánk negyedik kérdésé apostrofálna: Ád meg nekünk minden napi kényerünket!

Ha kényerünk van, életünk is megvan.

Az első élettel született meg a föld szeretője is. A föld legizgatibb érzelmek, rajongó lelkesedése a föld iránt, hol boldogságot ringatnak, hol szeretőnek élnek, hol egykor sirunk domborult. Földet mindenütt találunk, de a hazát csak itt kereshetünk.

• Tuljtok e, mi a haza?

Az a jászó hely a dombon,

Hol lapdátunk, kergetőzünk.

A haza az édes otthon.

Az a falu, az a város

Ahol vesszünk lovagoltunk;

Az a házir, hol kalapál

Tarkasárvány lepkét fogtunk

— Bárhová visz szoronszék,

Ext a hazát szoronszék is.

Sühog a sarló, peng a fűyes kasza. Üdvözöllek hazám szerető munkánépe azon a földön mely hatalmunk alapját képezi!

A te földünknek adja mindenkora legelőzőségesebb vért nemzetünk ereibe.

Jaj az országnak, aki a vér megromlik!

Te által mind legközelebb és drága föld-hoz. Te is képzeld legfőbb erősséget. Egy boldog és nagy jövő öröke az. Szered-e mindentudó-hazát!

Vitáz-kard vasából mívelt ezt a földet...

Szabó Jánosról a földhöz-egyetem is köthet?

Lapunk mai számához egy félfv melléklet van csatolva.

Török Albert lelkész, buzgótt becsüddel hozzájárult az időnkénti mindenek pontjához a telt időnkénti. A mi a népművelés vádjait illeti határozottan kijelentette, hogy Udvarhely vármegye nem népművelés mialattom nem lehet és az irányban minden törekvés eredménytelen marad. Részéről a népművelésre vonatkozó híreszteléseket nem tekintetnek, egyáltalán kérés fogadnia, mely értelmes embereket kívánna nem vesztet.

S mutató a kérdéshez telen is hozza szöveget, Ugro Gábor a Tibád Antal által tett indítványon mindenek pontjait egyhangúlag elfogadottak jelentette ki. Ennek megfogorítása után 21 tagu intéző bizottság hozza közbe a közbeszólással megválasztott: Ugro Gábor, Tibád Antal, Török Albert, Jung Károly Lejos, Ugro Zoltán, Baró Orbán Ottó, Nagy Solymossy Kőncz Aron, Tasas Lejos, Papp József József, Szabó Gergely, Balázs Sándor, Benke Lőrincz, Simó Lejos, Gagy László, Ferenz József Gergely, János Kulcsár Lejos, Gábor János, Máth Pál, Barabás Lejos, Sándor Ferenz, Fábán József, Szabó István és Gergely Ferenz.

Széki Udvarhelyi, július 21.

A szabadidő part. folyó hó 21 én tartó szervezkedő nagygyűlését a városban nagybemutató. A megyei köznevelés köréből több, mint 200-an jelentek meg. Jakab Gyula vármegyei főjegyző jelent, hogy elnök családi okok miatt nem jelenhet, hogy az elnök által ajánlja ifj. Daniel Gábor dr., országgyűlési képviselő, ki megköszönve a bizalmat, röviden kifejté az összejövetel célját s kéri a jelelt irányú támogatást. Sándor Mós németalföldi lehozta beszéde, amelyben eljött kifejtette azt, hogy a harc az egyik harcra legyen és nem a személyek. Gombos Sándor úr, tatar (Keresztur) józsi modorban és tetszés közt fejtette alkalmi nézetit.

Dr Solymossy Lejos realigazgató a szervezkedő módokon való elérhetése iránt nyújt programot. Ezek után Sebosi Ákos jegyző olvasta fel a tisztikar előlegesen összeállított névsorát, mely szerint pártelnök lett báró Kemény Béla, intéző alelnök Szentkirályi Árpád, II. alelnök Gyarmathy Ferenz György, I. titkár Hlatky Miklós realik. tatar, II. titkár Sebosi Ákos ügyvéd és városi titkár ügyvéd, pénztáros Dr Solymossy Lejos realigazgató és egy 100 nál is több tagu intéző bizottság.

Ügyenások jegyző ajánlatára hely szö tudomásul vette az értekezlet az intéző bizottságoknak kiértekezletnek szö szervezkedési és melyek kezézésére két két tagot küldtek ki, az m.: Udvarhely város: Gyarmathy Ferenz és Solymossy János. Udvarhelyi járás: Menyhart András és Pálly Dénes. Keresztur járás: Szentkirályi Árpád és Ferenz Gyula.

Szabó a sarló, vagy a fanyes kasza. Mitől magasság a műveltség, annál nemesebb a munka. Becsültk meg a munkát és dolgozunk ki! Dolgozoz szökött kének holtig akár munkák...

Alás a földre! Alás a munka...

A tisztí lövész júliusi

Szombat volt, meg pedig a tegnapi egyheli szombat.

Dejtan óráiban bár gyamus felho futkorozott az égen, megysz sokatallan népes volt városi főtutczánk; a mulatság hívottak tarka csapatja vonult a budvári völgy felé, részint árval, részint koscsok.

Amint a menekő hégj által mindenki a saját alkalmatosságával.

Már az első kőpáncsban is túl valánk, midőn a kis köveshög közepén mosni, szapuli kezdenek, nem a nő — a hatalmas esőcsöpek.

Am ez nem tartja fel a vidámság és lövészek zajától hógus vannak azzal ostromolt.

Tudogyaludom nem fel, nem fel, nem oldalkunk annak egyik jelszóra.

Valóságos verseny-talákozás fejlődik ki a gyalogósnév hatán, mint a moszkai koronázás egyházi-váro tömegében.

A nők meg jobban bírják, mint a férfiak; tatar azt, hogy fátatálalnak: kőből a pítg, de nem a telt, hanem a tatar után a megsebbek, mintha nem látszanának, mint nyári virág, de a kert virágok.

Homoródi járás: Jakab Gyula és Daniel Lejos.

Oláhfaln: Daniel Károly és Lúntey Sándor. Végül az a gyűlés megköszönté fizikátka a Pálly Károly nevében a gyűlés elnökökét Daniel Gábor dr. rólly realik, tatar indítványára Daniel Gábor dr. képviselővel az élen egy deputáció megnevezett a megye közszereletben álló főispánjához gróf Haller Jánoshoz, hogy a gyűlésből kifolyólag ad vozojón és érkező támogatást kérje.

Dejtan a kollegium-kertben rövid előbe voltak hivatások a vidékek.

TANÜGY.

Az udvarhelyi ev. ref. kollegiumnak mintegy 700 terjedelmű az évi Erősteszétt szerkeztette Gúci Lejos igazgató. B-vezetői a millenniumi önép programját adja, közölve Fejos Aron basafas írásait, B. József Gyula basafas írásait Solymossy Endre basafas írásait beosztott és Bó Károly, az (az igazgató b-veg lett) jelszó szellemében tartott záró szavait.

Az évi történet adataiból megviláosít, hogy az előjárás megírta az intéző történetét 1700-1800 év. A széki udvarhelyi értekezlet legutolsó mulás a basafas írásait Solymossy Endre basafas írásait beosztott és Bó Károly, az (az igazgató b-veg lett) jelszó szellemében tartott záró szavait.

Az intéző több érdekes könyvet és tárgyat is képviselve van a kiállításban, eltekintve a hivatalosan bekért írásbeli dolgozatoktól, ilyenek: Maros Váserhelyi Gergely Christos kötetek, 1922; Póshazy János kötetek, 1923; Aradmetre, 1913; továbbá egy glóbus 1785-ből, egy régi szivattyú-bura mint századunk elejéről, egy Album S-udentium ec, anyakönyv 1753-ból kezdettel és egy toga (a régi togtatú diákok viselék).

Az intéző 25 tanulója (IV. alsóosztályos kivételével) részt vett az országos konferencián, amely először — s részvétel után azokban a letelekelt momentumokban, melyek hasznát ott jelen volt ifjúságban hosszú időkre szö impersziókat tetek.

Örövendés tudomásul szölgát mindenkiuk, hogy a kormány 8000 ft államsegélyben részesít a tanulókat, melyből 8000 ft tanácsnok építő-ára (több a tanári javadalmazás pótlására szolgál; ez a kormány mindezen biztos lépés az állam segély teljes kiépítéséhez, mi által az intéző nem csak szellemi, hanem anyagi téren is nyugodt öndérettel prosperálhat.

A kollegiumban tanított (normát nem számítva) 8 rendes (1 szabadidő) 2 helyettes, 3 póttanár, 1 torna- és zenetanító (az élektel rendes tanár tanár).

A magyar dolgozatok címei után ítele, szakavatott vezetést s gondos körültekintést árulnak ki, a tananyag beosztása (kivált a klasszikusok) egyrészt az állam által contemplant tervről sokban ártok, hol káros, hol kényelmes határú, s a utolsó autotok fordított ki is ugorlatja), másrészt igen széles (pl. a I. vagy VIII. latunál 44 fejezet és az ar-poeitika (476 sor) 9 hónapra).

A tanári könyv- és szertak rendkívül nagy gyarapodást mutatnak, nekülönben az a sok új talom is (a helyi 3 községiskola közt a legzadagabb), melyet kiosztottak, a közszeg halák és meg érdeklődésért tessz tanúságot.

Par percet csak s az erdő szelen vagyunk.

Amhily feleségek képpen a város s a vidék valóságos cserélt.

Az érdeklő szimtelten puskaroporszá eszalagt, zenének erdő szövelly egygyl szall felénk a cigányzenek elmosodott akkordja.

Meg ölperezni seta az eserdőn s ott vagyunk a civilizáció elejétől tanjaján.

Nemzeti színi zászlok és lombkoruszok díszítik a fővoház előtti tag sikot.

Husz kemény vitez föld földig erő konyhaszerecel, kinakozott a kezében tartott udvarhelyi és brassói sörpáncsok; jobbra-balra, szöval mindenütt, szitel fakolado szövesseggel.

A taraság Udvarhelyi eltté — már egygyl van, mi jittunk udvarra.

Vidáman csévegő matlak, komoly vezér- és nem vezérfelek stb.

A lányok egy része már hangosan nyilatkozik a szépszámú aranyifjúságnak, a másik meg komoly, a lejaro öseny fele néz, mintha várná valakit, a kit nyíltan is szeretne - beszelek!

Van olyan is, a ki senkit sem vár, hiába is várná, solajával szall felele, hogy a bu, veszely ne érje.

Es a földvohom egygylantán sütk a manicheizmus a bulgár önczi stb. nevű revolverrel, a floberet s az öncpi hangulatra gyújtó kaka faradtatlan türellemmel kültja, hogy treffer, vagy Feller...

Aztán jö a schnell tűzés s egy reng az erdő, mintha rang tört volna az egész koszosus.

A matinéek tartásának életrevaló bebiztosítása minden díszlettel feltöltött világtábla helyezés az eszméző egyfelől (Vajha pályáját a többiek is követnék).

A balról tárt száma 203, magyar 187, református 155, jeles 15, cékpér bukott 15 tehát az eredmény át is kedvű.

Jövő évben megnyílnak a bunnikák is (konviktus), mely a let-zam gyarapodásának egygyl tényezője ma mindent, s szö szö a. a. xpo realik, szert hígtes és célrevező feladatokat tekintik.

Csak sajnálom, az az igaznak bizonyult, hir, hogy a jövő tavaszi az előjárás fogakoztalan megszűntet a ref. elemi iskolát.

Felhívás vármegyei iparosokhoz.

Az iparok mihi unitimi segélyező-bizottságunk július 24-én tartott ülésében el lett határozva, hogy az iparosok csoportja a kiállítás megtekintésére, a megye kormány által egygylt kiadványok mellett felkérte év augusztus 23-án Székely Udvarhelyről reggel indulva vonattal mennek el.

Mindazon megkövetelt iparosok, ki saját költségükön ezen csoportot felmenti ahajának, ez uton is felhívom, hogy f. év augusztus 13-án Adam Albert megyei aljegyzőnél személyesen jelentkezzenek az összes főlélek árba és az ifj. zászok le. A segélyező bizottság által felkérte határozott iparosok pedig arra hívom fel, hogy a felmentelben akadályozza van, hogy helyükbe mák jólelése szö legyen — ezen szö ütemmel is a tenesebb idő alatt és helyen jelentés be. Sz. Udvarhely, 1896. július 24.

Dr. Török Albert,

elnök.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tekintettel a széki nemzeti millenárius emlékosztap érdekében megindított mozgalomra, lapunk állandó rovatot nyit a befolyó adományokat hetről-hetre nyújtáza.

Ujban akadokozott Máthé Pál földbírtokos Bikafalváról 3 ft, melyek halás közönséget nyugtatnak. Főösszeg 4403 ft 63 kr.

— Kinevezés. Az igazságügyminiszter Monori d. néző brászó kir. törvényszéki ügygyakorokot, a helyek kir. járáshelyek aligvagy; a közostatásügyi miniszter Kriza Sándor, Petér Aron, Krizán Barabás Ános, Tary Irén oki. tanítókat illetőleg tanítókatok a homoródlának; áll. el. népisikolához, rendes tanítókká, illetve tanítóknak nevezte ki.

— Alttelvezés. Az igazságügyminiszter Tarczy Pál helyi kir. járáshelyek aligvagy az itteni kir. törvényszékhez helyezte át.

— Eljegyzések. G. a. p. Ferenz bókreszkő Frener Marikát. Fa. kaszának. S. a. a. u. n. József kereskedő; Szálgyai Lázár ügyvéd Gizella nevű leányát; Szálgyi Solymossy, S. o. m. b. a. t. Sándor kereskedő; Salomon Jakab földúr tolos leányát; Salomon Ádám költőjezték.

— Eljegyzés. Szabó Gyula közkezele van kir. adótitcz, Szabó Daniel városi vánerővő fia, é. hó 25 én esküdött ottok húségt Bodrogi Sándor kedves leányával, Sárkával.

Folytatás a mellékletben.

Majd a dijak kiosztása következik; valóban értekes és emlékl szökött dísztagyok (19 drb).

A manicheizmus az első nyomat Madarász Felix gynn. tanuló, második Blask D. főhadnagy, harmadikat báró Pongrácz V. alezredes.

Revolverrel Dr. Taromszky G. ezredesok. Kelenfalva hadnagy és báró Pongrácz G. gynn. tanuló; a főbérnök Jakab Lón, Hann Pepi és báró Pongrácz Klementin kisasszonyok.

A sok elejzen után három a tatar halál, majd kigynak a szines lampok s tunderi feybarbaroznak az budvára; majd hideg bufett találunk fel a harzon bankettek asztalon, melyek csak egy gonyednek állta: mindentől minden elolozolás, festetlen pokot, vidam kacsa; jarda.

Az alezredes hazigazda miután elkövet, hogy a vendégsereg jól találja magát, hát meg a szívet urak. Aztán éjfel fel nem habzik a pohár, nem retteg a sálja, pihenet az erdői madárka... almodhatunk.

Meg egy pillantás az aljól a tarkoponyvára bérreze, melynek tetéjen öseink a tunderkök tarasfogya, hákcs áránban egygyl álomást eszünk.

Igy volt a nap ezer év után is.

Igazán ezereves boldogság!

Gyóna óhajtom, hogy a derek tisztikar s a civilizálta közt egyetemesen virágosok s e két tevező szö semmi se kényserítse, hogy egymásnak s Front und Flieseveränderung-ot csináljanak.

— fin.

Mellekelt a „Székely-Udvarhely” 28. számához.

— A „Székelyudvarhelyi szűcs ipartársulat” ezredvi házközfegyvényt tartott f. hó 22-én. Eközgyűlésre: Ilásköz szűcses felünlásának emlékére. A székelyudvarhelyi szűcs ipartársulat jegyzőkönyve, 1896. é. febr. 1-án írtal egy díszes és vasúcs jegyzőkönyvet készítetett a társulat Szemerai Karoly helybeli könyvtovet. A jegyzőkönyv megnyitására Márton János helybeli ügyvéd bevezető sorokat és Fülöp Szántó Lajos megyékn szőlőtője, fapáncs hírlapíró és lapunk jeles tollu munkatársa alkalmi költeményt írt, melyeket az alkalomnak kövölték.

— Emlekezés, ezerszós bábelár korosozott küzdelme dísz emlékére szentelt könyv! Nyíld fel, tárd ki lapjaidat, hogy ipartársulat odá ipart és sokat szentvedt, most bekebebe levo hazában, a sokat küzdött többi polgárk közt sikerrel folytass, bekebebe és független legyen; — nem erőltatás, sem egybő gancs utja ut aljón. Ekedő módot és alkalmat a szabad verseny mellett a szellemi és anyagi megelhetésre, hogy a polgárk kultúra jussan magasabb fokra. Bőke, egyetértés versenyzése lapjaid, mely minket kísérjen, soha el ne hagyjon, hogy a másod ezred a kultúra vitézségével nezzen; becsületese minának juttassunk a béré, mit az egyetértés, a munka őszöne sikerrel visz elő. Ha jön a vihar, mely a hazát vésszel fenyegeti és az iparosok szed bál dűhetés közokára tesz, akkor is legyenek lapjaid lelkesítő szavai, buzdítások, telet, elhatárolás a küzdelemben mindeket feleltet, ha a mely megv. vitézségével legyen boldog, mely a mely pótól, akkor az ipar a egybő minak fejjel, halad s a munkás iparos sem marad. Törökvezűcs erdemen legyen minden lapodon ékes alapok, buzdítás, biztass, ha csüggedniak, te légy vezérünk a egy Istene biza, küzdünk, meg a végzőhöz érünk, de addig lausztalban burgalom, mely sikek a jutalom, vesztés, bűnös, a munka őszöne szeretel megértevel s örömmel a tebek juttat a letűnt ezredes nálra s reméljük a jobb jövendőt, száunkat az ismerős halára nyitva:

Uj ezredő derült rosnak;
Rád emléksznék szent hazánk!
E emléksznők hirdesse azt,
Mit őszönő buzdításnak kálasi;
Miert azzók élének,
Mi kinöve volt a székelynek;
Miert, ha kell, a harcra száll:
Isten, hazánk és a Király!

— A „Polgári Állásokr” millenárius nyári mulatságát f. evi augusztus hó 2-án a kollégium kertben d. u. 3 órakor kezdődjöl fogja megartatni.

— Uj lap indult meg má nappal „Székely-Keresztúrs vitédek” czimű Keresztúrt társaság, szépirodalmi és közgazdasági tartalommal. Felölő szerkesztése és tulajdonosa Naszálczba Ödön ügyvéd, kinek a szemléstizika terén több, mint husz évek gyakorlata van a székely történeti és Keresztúrt lelkes közönségéhez. A kiadóhivatal nyissa jelevez, tudunkkal pedig ott nyúnda nincs. Mi csak költészet és örömmel fölözöljük a szemléstizika hírlapjait mozgalmat s óhajjuk, hogy a vármegyei érdekeltek általunk eddig folytatást és ezután is folytatandó közosszau munkaságban hosszú élete legyen!

— Kosaras lánccsalvamat rendez a nyikvidéki szándékos tanuló-jogász Alsó-Siménfalva a Kolozsvár felállandó „Mátyás szobor”-alpavára folyó évi augusztus 2-án. Ekedés Ekes kertjében.

— A „Székely-Udvarhelyi” panaszkönyve. Rendörökünk figyelmét felvillag a Sombafalván-orozsán levő eljárnóvácsokra. Nagyobb ügyek mellett a győztes ügyvetők megnevelhet a kiros behatóságoktól, melyek valamit utczai szatunak a kál kergem okoznak. (Figyélő.)

— Üngyikosság. Csütörtök esteli óráiban Veres Lajos helybeli csendő főbe lölte magát és rögtön meghalt. A szolgálati fegyver csövet szájába fogta s egy dobta el magától boldogulással elvált. A golyó áttarta egygyűjtés és a koponya felő részén talányt nyílt belé, a plafonba tört át. Tettenők oka ühünetestől való féltés, minthogy hivatalos mulatságot követett el, melynek vizsgálata épen folyamatban volt. Tegnapi délután temették el vidéki pályatársával és a helyi katonák szakása részvételével.

— Fűrészes szerencsétlenségek. Kanizs vállalkozó Steingassner nevű asztalossegéde szünte a fűrészes áldozata lett. Ugyanis a múlt hét egyik délutánján az Alsó-Mátom-utczai gátnál fűrésztört a nem ismerőv a két-kötői veszedelmét, mind jobban és jobban a zuhogó közölsébe fértözött, a midőn egyszerre a fűrészbekapás által kizökkent a víz felső részére és csendes lett s mehetlenül elvált, ha egy ügyes fiatal ember, ruhátlan után nem ugrik s élete közölsébe a tavaszi nem buzza. A parton fölvetélé állították; csakugy ömlek ki a víz széléről; gyonra, nyakra és ajkai egészén felpuffadtak, de a jó meleg kisse helyrehozta egy,

hogy gyalogszerrel a rónát meg hatáztatározhatták. Eka derék életmentő pedig Dúksa Gáspár ó. igazgató, díjként, a ki megérte, hogy hivatalból és a megmenetelt főnöke részéről is, kinek hasznavehető munkása volt, illő jutalomban részesüljön. — Pénteken reggel Balázs Gergelyné 3 éves leánya, B. Istenfalva a Küküllőbe fulladt.

— Sebes hajlások. Barta József vágószálon és sebes hajlással ellátott Kocsis István alig 8-9 éves fiát a talán szorogástól, ha a városkai derék írti ügyésze idejékorán meg nem menti. Az ügy a törvényeséknél van. — Emleítettük a napokban, hogy egy részeg kocsi sáncba dönt a olfálvái doktor békizikölő felé. A tendörös most hozott itéletével a sebes hajlások 50 fírt pénztartóztól és 10 napi elzárással büntette s szöfvelet 100 fírt kártérítést és elmarasztalt a kocsiist, mert a kereképek összerúgtak.

— Erredevi emlékkő felállítása Kis-Gálambfalván. Folyó hó 19-én d. u. fel 11 órakor telekemelő ünnepely volt Kis-Gálambfalván. Egerszúr, de csinos, székely ember által készített emlékkövet állítottak fel hazánk ezerszós felállásának emlékére a kisgálambfalvi kedves híddal szemben, a vasti tollésze kívánt a hogy oldalában. Az emlékkövet a következő felirattal van: „Magyarország ezerszós felállásának emlékére. Kis-Gálambfalva közönség 1896.” Az ünnepélyen nagy közönség volt jelen; a szép alkalmat beszédet Jankó Albert lelkész tartotta és a közönség dicsőletét a szavakat meg a Hymnust énekelte Pál Sandor karvezetővel. Az emlékkő felállítása az emleket lelkész és tatós hazánk érdemeit örögöltik.

— Bicskázás. Doros György gyárátuldonos kocsisa e hó 18-án este társának, Gergely Jánosnak balfelől csapdáján mintegy 16 cm-nyi folytonosságiglyt ejtett s balfelől csapdáján is megsebzett. A bűntényt elszámtal a törvényeséknél fog itélkezni.

— Tilos halászat. Már több ízben jelentést tettek hozánk, hogy a Küküllő reggeli helyein dynamittal és mészalaggal fogják a halakat. A halászati sport ilyformra néző törvényelene és vesdősyle is, mert a Küküllőit nemcsak fűrésze, hanem vízszel is használják. Ajánljuk a halászok személtartását.

— Betűsek. Pénteken éjjeli egy ismeretlen ember behatolt a Küküllő felől lakó Jakab Antal vasti raktárnak utczai szobájába, ha a család aludt s a mecsét is zépen kioltvau, ruhák és cipők összedobásával meggrútot az ablakon. A tetoszt, ki lábnyomai után itélve, fiatal szőhűz lehetett, nyomozzák. E kollektívna incidensből kifolyólag nem is tudjuk eléggé hangúlyozni a keru nemcsak rendszertartásnyumban, hanem az udvarhelyi járás főszolgabíróját is, hogy a vasti előtti útvonaltal, legalább a munkás hónapokban állandó őrszem által tartas, nehogy mi is Csik egyes helyeinek sorára jussunk, hol — többek által a szent — este 9 óráig a víz közönségig állapok megsebzett, oly sok facsar, munka és ketes elakasztónak egyen fordít meg is, ott is a vasti vállalat révén, kiknek nyívtartásnak szent leleletlen. Ha-onl szerencsésben részesült szombatra virradóra lapunk ezide szerkesztője is, kinek halászbójából Siménfalva elemek arany óráját, három aranygyűrűjét, tollkését, buzdáját és voltárát egy 40 fírt 40 kóbertartalom. A kár mintegy 180 fírt.

— Piaczi árak. Tiszta bura 5.—, rozs 4.75, elegybura 4.—, torokbura 4.—, zab 3.25, szalma —, burgonya uj 2.—, heklitörleknek, Szarona 80 kr, marha-hus 36 kr, disznó-hus 45 kr, juh-hus 24 kr 1 kilogrammonként. Tuzifa kemény 10 fr 40 kr, tuzifa lágy 6 fr 40 kr kobertartand.

— Kis fűtő hűtése. Az 1896. július 22-án Nagyváradon megsebzett, a múlt, lotto által is alkalomával kihúzott számok: 62, 72, 67, 20, 73.

KÖZGAZDASÁG.

A sertésvész győgyfűlása. Szepessy István sódófalva felőltörökös közölsébe a következő nagyfogó szent sorokat. A sertésvészszel szemben elidőgi tapasztalásom szúrta a legbiztosabb szor a szappant, vagy bármítelő marolag. Az eljárás a következő: A sertések, ha vész föllopte előtt szemet eszték, a vész kitörésekor arpa vagy tengeri darára fogandók. Elhozz az ékekségetek darabok szűkségétlénnek a vész ellopte előtt, lotto által is alkalomával kihúzott számok: 62, 72, 67, 20, 73.

gedelt meg, de az orvosság beadása után 48 óra múlva jobbra lett. Konstancán, hogy a szent beadása után a baj erősebbé váljon szűnik és három-négyezer való beadása után teljesen meggyógyik.

CSARNOK.

NEÁGA.

Irtá: Carmen Sylva.

— Rumunkb í fordította: Goudané Steinberg Irén.

(A királynőt egyedül jogsított magyar fordítás.)

(Tananyag után.)

— Ah! leányom, s-nephok a farsádeglőtt s-olajba Viad. — Hgyyit it egy kisse megneveltem, nem bírok továbbra. Mondk esek leányom, ünnepelek? Micsoda ünnep van na?

— A jeledem látogatja meg a kolostort, bár ezen alkalommal garavára telésnek szert. — Én már nem bírok keresni, aludni szeretnék.

Aztan egy kóre elő, áradtan egy sziklahoz támaszkodok. Neaga elebe törtélte s hoeszavan, szemlele atyját, szeme be volt hűnyva, arca halálsápadt volt s ajkán keles felokk mutatkozott.

— Apám! — kiáltá leány-jedten — atyam! Mi bajod, rossz vagy? Moudi. De az öreg egy arva szent szavak szolt.

Neaga későbebeszeten tekintet körül, hogy nincs s a közölsen valahol egy udító torra és most üljő szemébe aka it a kis kolostor.

Aztan szaladni kezdett fejle s tereit esett egy ijjn bárdt előit, ki éppen akkor lépett ki a templom ajtaján.

— Szent atyam! Isten nevelen körök, segít nekem szerencsétlenek! Atyám haladtok!

— Neaga: — kiáltott fel a barát.

Midőn Neaga hallá, hogy ezen idegen szerzetes nevét szoltja, egy összeresztet, hogy majdnem lezuhan a végtelei nyelvére, mely általa elterjedt.

Magához vette kérdi: Ki vagy?

— Rádú vagyok, te a fűrészt!

— Nem ismerlek, válszóla a leány, s megfordult, hogy tovább menjen.

— Neaga az Istenért, ne légy oly kegyetlen, mostoha kőszán! mondá Rádú.

— Az itelen mostoha, nem én.

— A sziv meghalt bennem! — folytató Rádú s követé Neagát.

— On otyau megd a válföldön, kinek meghalt a szive, de ha atyának segítene akarsz, jőj gyorsabban, mert haladtok, eddig meg is halhatok!

— Ah! meghalt — nem vette le rólam atyai atját!

Gyorsan odárra Viad elő rogyott s lábait ocolálk halmozva el könyörgött: Edes apám vedd le átkodat rólam, mielőtt elszágy. Ah! oldt fel atkodat alól! már megérttem s határoztam életmet mint megjavult, megért ember szeretnem bevégezni.

Az öreg leányt szemelt.

— Ki kerestit meg még életem utolsó perczeit is?

— Egy nagy búdos — a fiad!

— Te vagy, te semmirekellő! — mondá a haladtok!

— Mit akarsz még tőm?

Könyörgő rejtán és vedd le rólam atyai átkodat. Oh tekintis már, nézd ruhámat! Én nem tudom, mi egy szerető felé, mi egy kedves gyermek, már nem is akárom elérni azt, hogy megtudjam a világ örömei már nem vághatnak, nem vágyom más után, csak becsületot kérem, hogy óvált lelkinyagalmamat elterhessem.

Az öreg halálsápadt arca, méggyeszer felétként a kisse felegyesesedve kiáltá:

— Nem, nem búdosok meg neked.

— Edes apám! — mondá esőő hangon Neaga.

A leány szavai hallatára, az öreg meglepetten a aztán így szolt:

— Atkomat levezem rólad, áldásom legyen teveled.

Méggyeszer melyen felősbajtott és — Viad kiadta lelket.

Rádú megkönyörölőbőltelen lelkeltől fel, hsz lelkét s egybő búsosgyt oly nehéz telhetőt szabdott meg. Neaga rákört drága halottjára s vigasztalhatatlan volt fájalmában.

Rádú a barátok segítségére a halottat a kolostor kis templomába vitte, aztan edes apja mellét maradvá, fodor imába foglalta nevét, mi Neaga. Aztan iten szabd egy alát gondolkozott a felő, hogy hová legyen most végien elszágytottságban. Fivére örömeitől szegajának lehetősége lenne. Kolostorba szeretne menni s is, de akkor majd Sándort, a egyet kizsábadt a bányából, többé nem láthatja meg. Szeretne a feje-

Sz. 5875—96. szb.

Árverési hirdmény.

Bikafalva község s az ottani iskola tulajdonát képező s a 17 falu havasan fekvő erdő részeinek eladása felsőbb helyen engedélyeztetven, ezen erdők folyó hó 30-án délután 6 órakor, Bikafalva község-házánál megtartandó nyilvános árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett elárvereztetnek. Közelebbi feltételek a községi előjárásnál megtekinthetők.

Székelly-Udvarhelyt, 1896. július 24-én.

DR. DEMETER,
főszolgabíró.

Szám: 477—1896. vb.

Árverési hirdetmény.

A székellyudvarhelyi kir. bírósági végrehajtó közhírré teszi, hogy a székellyudvarhelyi kir. járásbíróságnak 8906/1896 polg. sz. ún. végzése által budapesti Glaz József cégnek, képviselői: Pus-poki Emil által dr Kovács Már, Lengyelfalvi bárány Orbán Ottó ellen 259 forint 60 kr s járulékai iránti ügyben, alperesnél Lengyelfalva községben 1100 fortra becsült követelése jává, u. m.: Két fekete szőrtü ménő eskő 3 évesek, egy világos pajszerű ménő eskő 2 éves, ezen tégok Lengyelfalva község házána 1896 évi augusztus hó 12-én, délután 9 órakor nyilvános árverésen el fognak adatni, melynél az egyes javak vételéről arvonai fizetendők, esetleg a becsaron alul is a többet ígérőnek el fognak adatni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtónál megtekinthetők. Ezáltal felhívának mind-azok, kik a felfoglalt javak iránt előbb-égy jogosi állást képviselnek, hogy elhatározzák bejárati követeléseiket az árverés kezdetéig, habár külön érdekeltségük van, és alulirt végrehajtóhoz nyújtsák be, mert különben azok a végrehajtás folyamatát meg gátolván, egyedül a vételő főösslegére fognak utasítani.

Székellyudvarhelyi bírósági végrehajtóknál.

Székelly-Udvarhelyt, 1896. július hó 21-én.

Történeti fizetésről alperes urunk elősmervény van adva.

Bíró Sándor s. k.
kir. végrehajtó.

Sz. 184—1896. vb.

Árverési hirdetmény.

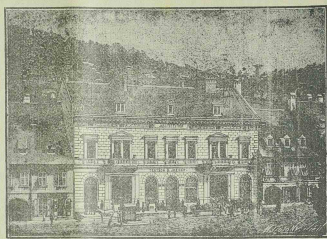
Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tör. 102. §-a értelmében azonnal közhírré teszi, hogy a székellykeresztúri kir. járásbíróság 1896. évi 2658. számú végzése következtében dr Róvics Károly budapesti ügyvéd által képviselt Kaufman testvérek özvegyjára, öz. Woll József székelly kereszti lakos ellen 304 forint 66 kr s jár. értekeig, 1896. évi július hó 15-én foganatosított közigazgatási végrehajtás a fent felfoglalt és 1200 fortra becsült 60 drb telenbír és 80 drb nyers tinóberől álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a székellykeresztúri kir. bíróság 22930—1896. sz. végzése folytan 304 forint 66 kr s jár. értekeig, 1896. évi július hó 1-én felhívást hó 1-én napjától jár 5%, kamatai és eddig összesen 41 forint 17 arban bíróság már megállapított költségei erejéig Székelly-Keresztúron a peres házána leendő eszékölésére 1896. évi július hó 29-ik napjának délután 9 órája határidőit kiteték és ahhoz a vételi szándékosok a y meggyőzésével hivatalnak meg-
térkezési lapok között az 1881. évi LX. t. sz. 107. és 108. §-a értelmében közzétettük mellett a legtöbbet ígérőnek becsaron alul is el fognak adatni.

Kelt Székelly-Keresztúrt, 1896. évi július hó 10-ik napján.

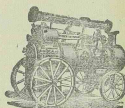
Szalontai Tibor,
kir. bírósági végrehajtó.

A TEUTSCH-LEB BOROK

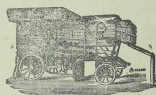

kaphatók Székely-Udvarhelyen:

GÁL JÁNOSNÁL.

Csépeltető
gazdák.

Van szerencsém a t. gazdaközönség szives tudomásra hozni, hogy saját **cséplőgéppemmel** bármiféle gabonánamot cséplésre az alábbi méresekkel árban a saját kezelésem mellett felvállalok és a legistábbban kidolgozok. U. m.:

Szalmás gabonát csépelek . . . 4 százeleért,
bukkonyt és ehhez hasonló neműt 8 százeleért,
loherét és luczarnát . . . 10 százeleért: szokásos személyzetem ellátása mellett. A gépeim kitűnő és jó munkájáért a teljességet elvállalom.

Szíves megbízásokat és pártfogásukat kérve vagyok

Székelly-Udvarhelyt, 1896. július hó

tisztelettel

Görög Károly,
gőlévél-kovács.

1—2

VALÓDI TISZTA

ERDÉLYI HEGYI BOROK

olcsó árjegyzék szerint

Fernengel Gyula pinczejéből

Székelly-Udvarhelyen (Kossuth-utca).

13—0

Az „AGRARIA” intézet

(a Hollandiai Hitelbank vezérképviselője)

Budapest. Keresesi-ut 73. szám.

Földbirtokra 3°-os, bérházakra 4°-os, egyéb ingatlanokra 5—6°-os jelzálogi és konvertálási kölcsönöket 5—60 évi törlesztésre, valamint személyi és váltóhitelket 1000 forinttól kezdve minden összeg erejéig eszközöl.

A konvertálási kölcsönök a törvényes bélyeg- és illetékmentességet élvezik. A válaszbellyeggyel ellátott, tudakozásokra minden kívánt felvilágosítás levéllel is készségesen megadatik.

13—20

Posta és sürgönyezim: „Agraria” Budapest. Keresesi-ut 73. sz.

